

**Анелия Господинова, Маргарита Илиева и Гергана Несторова
сътворяват със звук „Клавирен портрет“ на Филип Павлов по повод
75-годишнината от рождението му**

На 19 юни 2024 г. в Камерна зала „България“ се състоя концертът „Клавирен портрет“, включен в афиша на 55^{-ти} международен фестивал „Софийски музикални седмици“ и посветен на 75 години от рождението на българския композитор, пианист и педагог проф. д.изк. Филип Павлов.

Концертната програма бе съставена от виртуозни клавирни солови и камерни творби на композитора: трите сонати за пиано, сонатата за четири ръце „Клавирни нюанси“ и клавирният концерт „Америка“ за шест ръце.

През тази година юбилеят на Филип Павлов се отбелязва с концерти, включващи различни по жанр творби. Очаквано беше сред тях да се впише и клавирен концерт, тъй като композиторът е блестящ концертиращ пианист с многочислени изяви в България и в чужбина и носител на награди от конкурси. Всяка от трите изпълнителки има свой индивидуален творчески контакт с музиката за пиано на Филип Павлов. Анелия

Господинова е автор на дисертационен труд върху соловото клавирно творчество на композитора. Гергана Несторова е първият изпълнител на неговата Соната за пиано № 3. Маргарита Илиева е пианистка, чийто инструментален натюрел е съзвучен на комуникативната и ярко образна музика на Филип Павлов и юбилейният концерт даде възможност на композитора за първи път да чуе своя творба в нейна интерпретация.

Сонатата „Диви маски“ е написана за пианиста Димитър Цанев, чиито инструментални и интерпретационни качества Филип Павлов определя по следния начин: *„виртуозно музициране, извисен в естетическо отношение стил, впечатляващо поддържане пулсацията на ритмичната организация на творбите, характерна и твърде своеобразна педализация, енергия на изпълнението, точна мисъл...“* (из интервю с композитора, проведено от Анелия Господинова и включено в нейната дисертация). Именно Димитър Цанев е и първият изпълнител на тази творба.

Втората соната (2018 – 2019 г.) е представена премиерно от самия композитор и носи характеристиките на неговия пианизъм – използване на широкия спектър от технически и звукови възможности в единна драматургия. Първата и третата част са наситени с вихрени клавирни пасажии и изискват от изпълнителя „темпови пианизъм“ (по думите на Филип Павлов).

Третата клавирна соната е посветена на Ростислав Йовчев и е своеобразен духовен портрет на изявения ни пианист, сърцато отдаден на всяка градивна и добра кауза в името на изкуството и на колегите му – музиканти. Творбата е изпълнена за първи път през 2022 г. от Гергана Несторова.

Едночастната соната за 4 ръце „Клавирни нюанси“ е композирана за клавирното дуо Дора и Анастас Славчеви. Концертът „Америка“ за шест ръце е създаден отново за дуото с участието и на Георги Славчев.

Ансамбловите клавирни творби имат своето достойно място в тази концертна програма, защото обединяват ръцете и творческите индивидуалности на прекрасните млади пианистки.

За концерта и силното му въздействие разказват наши изтъкнати изпълнители и творци, присъствали в концертната зала. Благодаря на проф. Цанев, проф. Заимов, проф. Карафезлиев и проф. Ламбрева за отзивчивостта да споделят своите впечатления!

Проф. д-р Димитър Цанев: *Когато преди години Филип Павлов ми донесе една виртуозна тиеса, му предложих да разгърне идеята си в соната. Той започна да работи, като ми изпращаше отделни фрагменти, а аз веднага ги разучавах. За мен това беше едно много интересно преживяване и като необичаен начин на работа върху творбата, и като уникална възможност да проследя самия творчески процес върху първата му соната за пиано...*

Маргарита Илиева изпълни Втората клавирна соната. Тя е инвентивна пианистка, която много точно усеща емоционалния код на всяка музикална мисъл, постига впечатляващи експресивни състояния и

ярки контрасти. Гургана Несторова пресъздаде Трета соната талантливо, задълбочено, с респектиращ драматургичен усет... Аз се увлякох в спомените си за творческия процес върху сонатата „Диви маски“ и пропуснах да кажа, че Анелия Господинова (както и другите изпълнителки) напълно покори в клавирно отношение сонатата и, разбира се, предложи свой интерпретаторски прочит.

След концерта споделих с Филип Павлов своето убеждение, че той се очертава като силен сонатен композитор. Клавирните му сонати са много сполучливи, имат всички качества да бъдат в репертоара на пианистите, да се свирят и от ученици, и от студенти, и затова му казах, че трябва да ги пише само по юбилейни поводи, а да създава соната всяка година!

Проф. д-р Велислав Заимов: Не за първи път присъствам на авторски концерт на Филип Павлов. Последният беше на 19 юни 2024 година, а поводът – седемдесет и пет годишнината на композитора. Този камерен концерт, както и самият автор отбеляза, за първи път беше без негово участие. Програмата включваше само произведения за пиано, които заемат съществена част от творчеството на Филип Павлов. Творбите бяха изпълнение от три млади, но вече утвърдени пианистки, особено изявени с изпълнението на съвременни творби. И трите са преподавателки по пиано в Националната музикална академия. Това са Анелия Господинова, Маргарита Илиева и Гургана Несторова.

Всяка от тях изпълни по една соната за пиано, Маргарита Илиева и Гургана Несторова реализираха изпълнението на „Клавирни нюанси“ за пиано на четири ръце и накрая трите – концерта „Америка“ за пиано на шест ръце. Всички тези творби носят белезите на виртуозния клавирен стил на Филип Павлов.

Последното произведение за пиано на шест ръце е създадено за твърде необичаен и много рядко използван ансамбъл по понятни причини, най-съществената от които е намиране на фактура за шестте ръце. Авторът е открил добро решение с равностойно участие на всеки член на състава и с използване на елементи и интонации от джаза, вероятно заради повода за създаване на произведението, свързано с родината на джаза.

Изпълнителките показаха убедително и с лекота част от клавирното творчество на Филип Павлов, което заема важна част сред не малкото опуси на композитора.

Проф. д-р Атанас Карафезлиев: Филип Павлов е композитор, който притежава рядкото умение оригинално да подрежда концертни програми. Той притежава и уменията да подбира най-подходящите изпълнители за своята музика. Не на последно място притежава уменията лично да води концертите си по начин, по който никой друг не би могъл.

Трите сонати, изпълнени на концерта бяха в единен композиционен стил, но в същото време прозвучаха толкова различно – може би защото първата носеше прецизността на Анелия Господинова, втората – експресията на Маргарита Илиева, а третата – изящството на Гергана Несторова.

Американският концерт, изпълнен от трите дами, представляваше един „букет“ от шест грациозни ръце, които претвориха на клавиатурата феерия от звуци и ритми, толкова типични за музикалния език на великолепния композитор Филип Павлов.

Проф. д-р Боряна Ламбрева: Връщайки се към спомена за този концерт, в съзнанието ми изниква думата „откровение“. И не в нейния сантиментален и сълзлив смисъл, а като израз на същността и миогледа

на твореца Филип Павлов. Един забавен, искрящ, виртуозен концерт, който оставя усещането за полет, лекота и усмивка. В произведенията за соло пиано – Сонати 1, 2 и 3, разчетох почерка на пианиста-композитор и за мен беше интересно с всяка следваща соната да откривам промените в творческото му мислене. В същото време във всички произведения, изпълнени на концерта, присъстваше като свързваща нишка разпознаваемият индивидуален стил на композитора. И за мен този стил отразява една съществена част от личността на Филип Павлов, която, освен в музиката му, много ярко се прояви и в моментите, в които той анонсираше своите произведения – с живо и неподправено чувство за хумор, с поглед отгоре над дребните неща, със съзнанието, че всичко е преходно и този факт не би трябвало да ни носи тъга, а усмивка и красота. Това чувахме в музиката му, първо в соловите произведения, а след това във виртуозните и изключително интересни ансамбли за четири и шест ръце.

Това чухме и в интерпретациите на трите великолепни пианистки - Анелия Господинова, Маргарита Илиева и Гергана Несторова, в които по интересен начин се преплитаха същностните черти на автора с индивидуалността и различния светоглед на всяка една от изпълнителките. В Първа соната Анелия Господинова показа стил и великолепна техника, съчетани с финес, чувствителност и вяност към авторския текст. Втора соната, поднесена брилянтно, с усмивка, лекота и заразяващ артистизъм от Маргарита Илиева, ни отвори вратите (не без запомнящото се участие на изпълнителката) към ярък, колоритен и изненадващ с внезапните си обрати свят, в който всичко е възможно и въображението няма граници. Трета соната, в изпълнение на Гергана Несторова, ни потопи в по-тъмни кътчета на човешката душа, въпреки привидната светлина на музикалния контекст. Вплела в произведението

собствената си дълбока чувствителност, Несторова беше изключително убедителна както в провеждането и разгръщането на музикалния разказ, така и във виртуозното изпълнение на сонатата, което особено пролича в нейната последна част.

Прекрасен подарък за публиката бяха камерните произведения – „Клавирни нюанси“ за четири ръце в изпълнение на Маргарита Илиева и Гергана Несторова и последното произведение – Концерт за шест ръце „Америка“, в който към тях се присъедини и Анелия Господинова и който се превърна в блестящ финал на тази прекрасна юбилейна вечер.

Филип Павлов (един „Овен в петолинието“ – по заглавието на новата му книга, представена на същата дата преди концерта), обединява с музика и слово, дарява оптимизъм с чувството си хумор и, преодолявайки всички трудни моменти по житейския път, отправя дълбоки послания със своите витални творби! На многая лета!

Марияна Булева